

BM-II.059.1.335.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską 3354 z 21 czerwca 2024 r. Posłanki Moniki Rosy, w sprawie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia:

Narzędzia pozwalające przeciwdziałać przemocy domowej reguluje ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424) oraz przyjęty uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z 9 listopada 2023 r. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. poz. 1232).

Ustawą¹, która obowiązuje od 22 czerwca 2023 r. wprowadzono szereg zmian w systemie przeciwdziałania przemocy domowej, poczynając od zmian definicyjnych oraz nowego brzmienia przedmiotu ustawy – przeciwdziałanie przemocy domowej. Zmiany w regulacjach dotyczą wszystkich podmiotów systemu, a ich głównym celem było wprowadzenie przepisów, dzięki którym pomoc i wsparcie będą świadczone szybko, skutecznie i profesjonalnie, tak aby w najwyższym stopniu chronić osoby doznające przemocy domowej, zwiększając tym samym ich poczucie bezpieczeństwa. Operacjonalizacją przepisów ustawy jest Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, w którym określone w ustawie zadania przypisano do realizacji poszczególnym interesariuszom Programu, tj. wszystkim szczeblom administracji publicznej we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Dodatkowo postanowienia Rządowego Programu zapewniły:

- wzmocnienie samorządów lokalnych w realizacji zadania dotyczącego prowadzenia zespołów interdyscyplinarnych.
- zwiększenie liczby specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w celu polepszenia dostępności dla ofiar przemocy domowej do schronienia i specjalistycznych usług.
- wzmocnienie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy domowej w celu poprawy standardów podstawowych usług określonych w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (Dz.U. 2023 poz. 1158) i pełnej realizacji zadania zleconego.

---

¹ Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535)

- dalsze rozwijanie programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.
- wzmocnienie samorządów województw w działaniach na rzecz podnoszenia kwalifikacji i zwiększania kompetencji przedstawicieli służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Łączny budżet Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na rok 2024 przewidziano na kwotę 50 050 000 zł, co stanowi niemalże dwukrotność nakładów budżetu państwa w porównaniu z Programem przyjętym na rok 2023.

Wzrost nakładów na zadania realizowane w ramach Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej bezspornie wpłynie na:

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków tego zjawiska.
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych przemocą domową bądź jej doznających.
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla ofiar przemocy domowej, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy;
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową;
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji personelu zajmującego się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i doznających przemocy domowej oraz osób stosujących tę przemoc.

Zgodnie z ustawą budżetową na rok 2024 oraz załącznikiem nr 1 do Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, w ramach wydatków na bieżące utrzymanie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w roku 2024 zaplanowano łącznie środki finansowe na poziomie 25 080 000 zł. Część tej kwoty, tj. 18 151 000 zł, zostało przekazane do dyspozycji poszczególnych wojewodów, którzy od początku br. dysponują tymi środkami finansowymi. Pozostałe środki finansowe, zaplanowane na utrzymanie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w wysokości 6 929 000 zł zostały zabezpieczone w rezerwie celowej. W czerwcu br., zgodnie z przekazaniem przez wojewodów zapotrzebowaniem na realizację powyższego zadania, Ministerstwo Finansów uruchomiło środki w łącznej wysokości 6 460 104 zł. Oddano je do dyspozycji wojewodów, którzy z kolei powinni kierować je do poszczególnych ośrodków.

Środki Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na rok 2024 stanowią niemalże dwukrotność nakładów budżetu państwa w porównaniu z Programem przyjętym na rok 2023. Ma to również odzwierciedlenie w wysokości kwot zabezpieczonych na prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Finansowanie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, zgodnie z art. 6 ust. 4 i 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, tj. tworzenia i prowadzenia specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej należy do zadań z zakresu administracji rządowej. Środki finansowe na ten cel gwarantuje budżet państwa i są one zapisane w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Wysokość środków finansowych przeznaczanych na realizację zadań związanych z bieżącym utrzymaniem specjalistycznych

ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej zapisanych w Programie od kilku lat wzrasta i w bieżącym roku wyniosła łącznie 25 080 000 zł, podczas gdy w 2016 r. powiaty na powyższy cel otrzymały kwotę w wysokości 12 180 000 zł.

Celem podtrzymania tej tendencji, także na kolejne lata obowiązywania programu zaplanowano wyższe środki finansowe, zakładając jednocześnie zwiększenie, od 2025 r., liczby placówek, oraz rokroczne podwyższanie miesięcznego finansowania ośrodka do docelowego poziomu 60 000 zł w roku 2030, które ma przebiegać wedle niżej przedstawionego schematu:

- rok 2025 - 41 ośrodków x 12 m-cy x 55 000 zł = 27 060 000 zł
- rok 2026 - 41 ośrodków x 12 m-cy x 56 000 zł = 27 552 000 zł
- rok 2027- 41 ośrodków x 12 m-cy x 57 000 zł = 28 044 000 zł
- rok 2028- 41 ośrodków x 12 m-cy x 58 000 zł = 28 536 000 zł
- rok 2029- 41 ośrodków x 12 m-cy x 59 000 zł = 29 028 000 zł
- rok 2030- 41 ośrodków x 12 m-cy x 60 000 zł = 29 520 000 zł

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w maju br., skierował do Wojewodów prośbę o przekazanie do Ministerstwa Finansów poprawnych wniosków o zwiększenie budżetu województwa w dziale 852-Pomoc społeczna. W czerwcu br. środki finansowe, przeznaczone dla powiatów na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących prowadzenia specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, zostały przekazane do dyspozycji poszczególnych Wojewodów.

Zarezerwowane w ramach Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 wyższe środki finansowe na prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, przedstawione w pkt.1, mogą, decyzją kierownika/dyrektora ośrodka, zostać przeznaczone na zwiększenie wynagrodzeń osób zatrudnionych w tych ośrodkach lub świadczących usługi na ich rzecz. Otrzymane środki finansowe kierownik lub dyrektor takiej placówki może również przeznaczyć na stworzenie nowych etatów dla specjalistów - psychologów, pedagogów czy prawników.

Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej funkcjonują w systemie przeciwdziałania przemocy domowej, w oparciu o przepisy ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424). Jeżeli postawione pytanie związane jest z zapisami ustawy z dnia 26 kwietnia 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw, informuję, że przepisy ustawy umożliwiają przyjmowanie programów rządowych, które dotyczą dofinansowania samorządom wynagrodzeń pracowników zatrudnionych na umowę o pracę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym w ośrodkach pomocy społecznej, powiatowych centrach pomocy rodzinie, centrach usług społecznych, domach pomocy społecznej, placówkach specjalistycznego poradnictwa (także rodzinnego), ośrodkach interwencji kryzysowej, ośrodkach wsparcia, a także w systemie pieczy zastępczej i wspierania rodziny, instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które prowadzone są przez samorzady (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie).

W związku z powyższym, zgodnie z zapisami ustawy, dodatkami nie planowano objąć pracowników specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Z założenia wsparcie to powinno być udzielane przez jednostki samorządu terytorialnego - samorzady gminne i powiatowe w ramach realizacji ich zadań własnych. Natomiast specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej są

w pełni finansowane przez budżet państwa. Ich prowadzenie jest zadaniem zleconym samorządom powiatowym, co oznacza, że otrzymują środki finansowe z budżetu państwa, w tym również na zatrudnienie osób tam pracujących.

Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej działają na podstawie przywoływanej wcześniej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz.U.2023 poz. 1158).

Przepisy rozporządzenia, o którym mowa wyżej, wprowadziły w 2023 r. szereg zmian - doprecyzowano zapisy dotyczące zakresu potrzeb bytowych osób będących ofiarami przemocy domowej, które przebywają w specjalistycznych ośrodkach wsparcia. Poszerzono m.in. ich listę o możliwość posiadania aneksu kuchennego z miejscami do przygotowywania posiłków, precyzując jednocześnie stosunek liczby takich miejsc do liczby osób przebywających w ośrodku. Na liście umieszczono także niezbędne wyposażenie. Wprowadzenie tego przepisu stanowi odpowiedź na zgłaszane przez dyrektorów, postulaty, dotyczące stworzenia regulacji dostosowanej do potrzeb oraz możliwości lokalowych i organizacyjnych funkcjonujących jednostek. Wprowadzenie regulacji umożliwiających posiadanie i korzystanie przez mieszkańców z aneksów kuchennych ma też na celu bardziej podmiotowe podejście do pensjonariuszy ośrodków pomocy i stworzenie w placówce warunków zbliżonych do domowych. W projektowanym rozporządzeniu dodano ponadto dwie dodatkowe regulacje, które obligują ośrodek do posiadania pomieszczenia do przechowywania wózków dziecięcych, o ile pozwalają na to możliwości lokalowe. Wprowadzono również przepis, z którego wynika konieczność zorganizowania w placówce pomieszczenia do pracy indywidualnej z osobami doznającymi przemocy domowej. Jest to regulacja oczekiwana przez dyrektorów i pracowników placówek, a przede wszystkim przez osoby w nich przebywające. Zdarzenia traumatyczne, jakich doznawały ofiary przemocy domowej, wymagają stworzenia warunków sprzyjających udzielaniu wsparcia, stanowiącego adekwatną odpowiedź na ich indywidualne potrzeby. Podjęcie wspomnianych działań oraz zwiększenie budżetu na utrzymanie specjalistycznych ośrodków wsparcia bezsprzecznie wpływają na poprawę skuteczności świadczonych przez te placówki działań pomocowych.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i polityki Społecznej nie są już prowadzone prace w kierunku zróżnicowania finansowania specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z zapisami ustawy z 15 maja 2024 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji rządowej (Dz. U. poz. 834), dotychczasowe kompetencje ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej zostaną przejęte przez Ministra do spraw Równości.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/